

3.3.5 Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen (L5) (OPS-perusteet)

Tieto- ja viestintäteknologinen (tv) osaaminen on tärkeä kansalaistaito sekä itsessään että osana monilukutaitoa. Se on oppimisen kohde ja väline. Perusopetuksessa huolehditaan siitä, että kaikilla oppilailla on mahdollisuudet tieto- ja viestintäteknologisen osaamisen kehittämiseen. Tieto- ja viestintäteknologiaa hyödynnetään suunnitelmallisesti perusopetuksen kaikilla vuosiluokilla, eri oppiaineissa ja monialaisissa oppimiskokonaisuuksissa sekä muussa koulutyössä.

Tieto- ja viestintäteknologista osaamista kehitetään neljällä pääalueella 1) Oppilaita ohjataan ymmärtämään tieto- ja viestintäteknologian käyttö- ja toimintaperiaatteita ja keskeisiä käsitteitä sekä kehittämään käytännön tv-taitojaan omien tuotosten laadinnassa. 2) Oppilaita opastetaan käyttämään tieto- ja viestintäteknologiaa vastuullisesti, turvallisesti ja ergonomisesti. 3) Oppilaita opetetaan käyttämään tieto- ja viestintäteknologiaa tiedonhallinnassa sekä tutkivassa ja luovassa työskentelyssä. 4) Oppilaat saavat kokemuksia ja harjoittelevat tv:n käyttämistä vuorovaikutuksessa ja verkostoitumisessa. Kaikilla näillä alueilla tärkeitä on oppilaiden oma aktiivisuus ja mahdollisuus luovuuteen sekä itselle sopivien työskentelytapojen ja oppimispolkujen löytämiseen. Tärkeitä on myös yhdessä tekemisen ja oivaltamisen ilo, mikä vaikuttaa opiskelumotivaatioon. Tieto- ja viestintäteknologia tarjoaa välineitä tehdä omia ajatuksia ja ideoita näkyväksi monin eri tavoin ja siten se myös kehittää ajattelun ja oppimisen taitoja.

Oppilaita opastetaan tuntemaan tv:n erilaisia sovelluksia ja käyttötarkoituksia sekä huomaamaan niiden merkitys arjessa, ja ihmisten välisessä vuorovaikutuksessa ja vaikuttamisen keinona. Yhdessä pohditaan, miksi tieto- ja viestintäteknologiaa tarvitaan opiskelussa, työssä ja yhteiskunnassa ja miten näistä taidoista on tullut osa yleisiä työelämätaitoja. Tieto- ja viestintäteknologian vaikutusta opitaan arvioimaan kestävän kehityksen näkökulmasta ja toimimaan vastuullisina kuluttajina. Oppilaat saavat perusopetuksen aikana kokemuksia tv:n käytöstä myös kansainvälisessä vuorovaikutuksessa. He oppivat hahmottamaan sen merkitystä, mahdollisuuksia ja riskejä globaalissa maailmassa.

Porin kaupunki

<i>Tavoitteet vuosiluokilla 1–2</i>	<i>Tavoitteet vuosiluokilla 3–6</i>	<i>Tavoitteet vuosiluokilla 7–9</i>
<i>Tieto- ja viestintäteknologian käyttö- ja toimintaperiaatteet ja keskeiset käsitteet, sekä käytännön TVT-taitojen kehittäminen omien tuotosten laadinnassa</i>		
<i>Oppilas</i> <i>Osaa kirjautua laitteelle ja oppimisympäristöihin omalla käyttäjätunnuksella ja salasanaalla sekä osaa toimia oppimisympäristöissä vuosiluokalle soveltuvalla tavalla sekä ottaa toiminnassaan huomioon turvallisen toiminnan.</i> <i>Osaa käytössä olevien laitteiden perustoiminnot.</i> <i>Ymmärtää oppimisympäristöjen keskeisiin toimintoihin liittyvät käsitteet ja toiminnot sekä ymmärtää sovelluksen ja</i>	<u><i>Edellisten taitojen lisäksi 6. luokan lopussa oppilas:</i></u> <i>Osaa tallentaa ja jakaa tiedostoja käytössä olevassa pilvipalvelussa. Osaa tarvittaessa lähettää tiedostoja.</i> <i>Osaa tuottaa sujuvaa tekstiä digitaalisessa ympäristössä ja osaa tuottaa tekstiä eri käyttötarkoituksiin.</i> <i>Osaa ohjatusti ja käytössä olevilla välineillä muokata kuvaa, videota ja ääntä ja hyödyntää näitä teoksen tekemisessä.</i>	<u><i>Edellisten taitojen lisäksi 9. luokan lopussa oppilas:</i></u> <i>Osaa taitavasti hyödyntää erilaisia tietoteknisiä laitteita, ohjelmistoja ja palveluita oman oppimisprosessin apuna. Järjestellee työtään tehokkaasti, mahdollistaen pääsyn omiin materiaaleihin eri laitteista. Osaa suunnitella järkevän ja loogisen kansio- ja tiedostorakenteen, tunnistaa tarvittavien sisältöjen sijainnit.</i> <i>Hallitsee olennaisimpia digitaalisiin ympäristöihin liittyviä käsitteitä.</i>

<p><i>tiedoston erot. Osaa avata ja sulkea sovelluksia.</i></p> <p><i>Osaa tuottaa tekstiä dokumenttiin sekä muokata sitä.</i></p> <p><i>Osaa ohjatusti tehdä teoksen, jossa on tekstiä ja kuvaa. Osaa hyödyntää laitteen kameraa kuvien lisäämisessä.</i></p> <p><i>Osaa työskennellä ohjatusti koulun tarjoamassa digitaalisessa oppimisympäristössä.</i></p> <p><i>Harjoittelee tallentamaan, siirtämään, poistamaan ja nimeämään tiedostoja. Osaa löytää tallennettuja tiedostoja.</i></p> <p><i>Harjoittelee kommentoimaan toisten tekemiä sisältöjä.</i></p> <p><i>Harjoittelee erilaisten diagrammien ja kuvioiden tulkitsemista.</i></p>	<p><i>Osaa tehdä yksinkertaisen animaation.</i></p> <p><i>Osa työstää sisältöä digitaalisessa ympäristössä yhdessä toisten kanssa.</i></p> <p><i>Osaa kommentoida ja antaa palautetta digitaalisissa ympäristöissä.</i></p> <p><i>Osaa esitysgrafiikan perusteet sekä osaa laatia itse esityksen.</i></p> <p><i>Osaa taulukkolaskennan alkeet. Osaa tehdä taulukon ja diagrammin.</i></p> <p><i>Hallitsee tekstinkäsittelyohjelman perusteet.</i></p> <p><i>Osaa etsiä tallennettua sisältöä ja ymmärtää kansiorakenteen.</i></p> <p><i>Osaa kirjautua käytössä olevaan oppilashallintajärjestelmää ja tutustuu sen käyttöön.</i></p> <p><i>Ymmärtää ja osaa tarvittaessa muuttaa digitaalisten palveluiden oikeuksia.</i></p> <p><i>Osaa seurata oppimisensa edistymistä digitaalisissa palveluissa olevien ominaisuuksien avulla.</i></p> <p><i>Osaa käyttää digitaalisia ympäristöjä tehtävien saamiseen ja palauttamiseen.</i></p> <p><i>Ymmärtää käyttämiensä digitaalisten ympäristöjen käyttö- ja toimintalogiikkaa.</i></p> <p><i>Osaa toimia laitteen yleisimmissä häiriötilanteissa.</i></p> <p><i>Ymmärtää, että on olemassa erilaisia tiedostoformaatteja.</i></p> <p><i>Osaa siirtää tiedostoja eri ympäristöissä.</i></p> <p><i>Osaa liittää laitteen langattomaan verkkoon.</i></p> <p><i>Tietää erilaisia tapoja liittää oheislaitteita, myös</i></p>	<p><i>Osaa käyttää digitaalisia palveluita luontevasti ja monipuolisesti sisällöntuotantoon ja muuhun työskentelyyn, mukauttaen niitä kunkin oppiaineen vaatimuksiin.</i></p> <p><i>Kykenee luomaan ja muokkaamaan monenlaisia dokumentteja niin yksilö- kuin ryhmätyönä, ja pystyy itsenäisesti jakamaan digitaaliset tuotoksensa erilaisille kohderyhmille sopivalla tavalla. Osaa myös osallistua yhteiseen kirjoitus- ja sisällöntuotantoprosessiin digitaalisissa alustoissa.</i></p> <p><i>Ymmärtää ikäkauden asettamat vaatimukset ja hallitsee vaivattoman tekstinkäsittelyn, kyeten tuottamaan ja muokkaamaan tekstiä sujuvasti käytössään olevalla laitteellaan. Osaa sommitella asiakirjoihin tekstejä, kuvia ja taulukoita helposti luettaviksi kokonaisuuksiksi. Osaa merkitä lähteet tarkoituksenmukaisella tavalla ja käyttää ohjatusti erikoismerkkejä.</i></p> <p><i>Hallitsee taulukoiden luomisen, graafisen esittämisen ja tarkoituksenmukaisten diagrammien laatimisen taulukkolaskentaohjelmalla. On harjoitellut laskulausekkeita ja hyödyntää yleisimpiä taulukkolaskenta toimintoja.</i></p> <p><i>Osaa tuottaa laajoja ja selkeästi jäsenneltyjä esityksiä käyttäen esitysgrafiikkaohjelmia. Pystyy yhdistelemään näihin esityksiin muita sovelluksillaan luomia elementtejä, kuten kuvia, ääntä, taulukoita, kaavioita ja käsitekarttoja tuoden näin monipuolisuutta esityksiin.</i></p> <p><i>Osaa käyttää tarjottuja kuvan- ja videonkäsittelyohjelmia monipuolisesti</i></p> <p><i>Saa mahdollisuuksia harjoitella ohjelmointia osana joidenkin oppiaineiden opintoja.</i></p>
--	---	--

	<p>langattomasti. Osaa käyttää liittämään oheislaitteita.</p> <p>Osaa muuttaa olennaisia asetuksia ja ymmärtää muutoksen merkitykset.</p> <p>Ymmärtää eri oppiaineille ominaisia tapoja käyttää teknologiaa.</p> <p>Osaa käyttää monia sovelluksia samanaikaisesti ja käyttää leikepöytää.</p> <p>Osaa itsenäisesti hyödyntää muistiinpanoja opiskelunsa tukena ja valita käyttötarkoitukseen sopivan sovelluksen.</p>	<p>Kykenee itsenäisesti hyödyntämään muistiinpanoja opiskelunsa tukena tarjolla olevilla sovelluksilla.</p>
--	--	---

TVT:n vastuullinen, turvallinen ja ergonominen käyttö

<p>Oppilas ymmärtää käyttäjätunnuksen ja salasanan käyttämistä, sekä ymmärtää miten niiden kanssa toimitaan.</p> <p>Oppilas opettelee toimimaan vastuullisesti laitteiden kanssa ja noudattaa yhdessä sovittuja sääntöjä.</p> <p>Oppilas on tietoinen netin turvallisuusriskeistä ja osaa toimia riskitilanteissa: käytännössä osaa sulkea selaimen tarvittaessa, ei lataa koneelle tuntemattomia sovelluksia, oudossa tilanteessa pysähtyy kysymään aikuiselta apua.</p> <p>Oppilas tietää, että internetin ja sosiaalisen median palveluissa on ikärajat ja osaa toimia annettujen ohjeiden mukaisesti.</p> <p>Oppilas ymmärtää, että sosiaalista mediaa koskevat samat säännöt kuin muuta kanssakäymistä.</p> <p>Oppilas ymmärtää, että on hyvien tapojen mukaista pyytää kuvattavalta lupa. Oppilas ymmärtää myös, että kuvaa ei voi julkaista ilman lupaa.</p>	<p><u>Edellisten taitojen lisäksi 6. luokan lopussa oppilas:</u></p> <p>Tietää, mitä vastuullinen toiminta tarkoittaa ja osaa toimia vastuullisesti ja sääntöjä noudattaen verkossa.</p> <p>Tunnistaa erilaisia tekstilajeja monimediasessa ympäristössä.</p> <p>Harjoittelee lähteitä ja niiden käyttöä.</p> <p>Harjoittelee lähdekritiikkiä. Opettelee arvioimaan tiedon ja tietolähteiden luotettavuutta.</p> <p>On tutustunut CC (creative commons) -lissensijärjestelmään tai vastaavan.</p> <p>Tuntee tekijänoikeuksien periaatteet ja ymmärtää niiden kunnioittamisen tärkeyttä.</p> <p>Tunnistaa mahdolliset riskitilanteet digitaalisissa palveluissa ja kertoo niistä. Ymmärtää henkilötietojen käsittelyn vaarat verkossa.</p> <p>Osaa tarkastaa käyttämiensä palveluiden ikärajat.</p> <p>Tietää, miten toimia, jos kohtaa verkkohuijausyrityksen.</p>	<p><u>Edellisten taitojen lisäksi 9. luokan lopussa oppilas:</u></p> <p>Ymmärtää teknologian liittyviä mahdollisuuksia ja riskejä globaalissa yhteiskunnassa. Tunnistaa sosiaalisen median merkityksen sekä yksilölle että yhteiskunnallisesti. On tietoinen teknologian kestävä kehityksen periaatteista ja osaa harkita sekä käydä keskustelua teknologiaan liittyvistä eettisistä ja moraalisisista kysymyksistä.</p> <p>Ymmärtää, tietosuojan perusperiaatteet, esimerkiksi miten digitaalisissa palveluissa tapahtuva vaikuttaminen voi perustua kaupallisiin ja poliittisiin motiiveihin. Tietää, että ihmisiä profiloidaan digitaalisten palveluiden keräämän datan perusteella ja tiedostaa, että tätä dataa voidaan käyttää eri tarkoituksiin.</p> <p>Tuntee tekijänoikeuden periaatteet ja noudattaa niitä, käyttäen vain luvallista materiaalia omassa tuotannossaan. Osaa soveltaa Creative Commons -lissensijärjestelmää tai vastaavaa. Osaa asianmukaisesti merkitä lähteet omiin tuotoksiin osoittaen kunnioitusta</p>
---	--	---

<p><i>Oppilas harjoittelee hakemaan ja käyttämään luvallista materiaalia. Oppilas harjoittelee tekijänoikeuksien ymmärtämistä.</i></p> <p><i>Oppilas harjoittelee kaupallisen sisällön tunnistamista mediaympäristössä.</i></p> <p><i>Oppilas tiedostaa, että kaikki internetissä ja mediassa ei ole totta.</i></p> <p><i>Oppilas tuntee käsitteen ruutu-aika ja ymmärtää tauottamisen merkityksen.</i></p> <p><i>Oppilas harjoittelee terveellisiä ja hyviä työasentoja.</i></p> <p><i>Oppilas tutustuu näytön kirkkauden ja resoluution säätöihin ja tutustuu sopivaan työvalaistukseen.</i></p>	<p><i>Harjoittelee vahvan salasanan käyttöä sekä muiden tunnistustapojen hallintaa. Osaa muodostaa itsenäisesti vahvan salasanan ja ymmärtää, että samaa salasanaa ei kannata käyttää monessa eri palvelussa.</i></p> <p><i>Tiedostaa, että digitaaliset palvelut keräävät tietoa käyttäjistä. Ymmärtää, että voi itse vaikuttaa kerättyyn tietoon.</i></p> <p><i>Osaa järjestää työskentelynsä terveellisten ja ergonomisten työtapojen mukaisesti. Ymmärtää asentojen vaihtamisen ja taukojen pitämisen merkityksen.</i></p>	<p><i>alkuperäisten tekijöiden oikeuksia kohtaan.</i></p> <p><i>Noudattaa tietoturvan periaatteita kaikessa työskentelyssään ja on tietoinen tietoturvariskeistä. Tietää, miten toimia, jos tietoturva on loukattu, ja osaa ryhtyä asianmukaisiin toimenpiteisiin.</i></p> <p><i>Tietää, että omien tietojen suojaaminen ja käsittelyn rajaaminen on tärkeää, ja ymmärtää yksityisyyden merkityksen. Tiedostaa tietojen jakamisen vaikutuksia.</i></p> <p><i>Tietää, kuinka toimia riski- ja ongelmatilanteissa digitaalisissa ympäristöissä ja osaa suojata tietojaan estääkseen niiden häviämisen tai tuhoutumisen. On tietoinen teknisen tietoturvallisuuden perusteista ja ymmärtää, miten suojautua haittaohjelmilta.</i></p> <p><i>Tuntee selaimen välimuistin, evästeet, yksityisen selauksen tilan ja sivuhistorian käsitteet, ja osaa käyttää niitä tarkoituksenmukaisesti. Pystyy hallinnoimaan tiedostojen käyttöoikeuksia tarvittaessa.</i></p> <p><i>Osallistuu vastuullisesti ja aktiivisesti yhteisölliseen työskentelyyn erilaisissa verkkoympäristöissä. Ymmärtää myös digitaalisten palveluiden vaikutuksen ihmisen käyttäytymiseen ja on tietoinen siitä, miten nämä palvelut voivat muokata käyttäjien toimintaa ja päätöksentekoa.</i></p> <p><i>Osaa ilmaista itseään vastuullisesti verkkoympäristössä ymmärtää oman toimintansa seuraukset.</i></p> <p><i>Ymmärtää toimintansa seuraukset, mukaan lukien rikosoikeudellisen vastuun, ja on tietoinen siitä, että omat toimet voivat johtaa lain rikkomiseen. Tuntee tekijänoikeuslain periaatteita ja tietää, mitä seurauksia voivat olla, jos lakia</i></p>
--	--	--

		<p>rikotaan tekijänoikeuksien suhteen.</p> <p>Ymmärtää, että työskentelyjaksojen pituudella on merkitystä henkilökohtaiselle hyvinvoinnille. Tuntee hyvät työasennot ja osaa soveltaa niitä. Tunnistaa väsymyksen merkit ja osaa tehokkaasti pitää taukoja työskentelynsä keskellä.</p> <p>Tietää digitaalisten sisältöjen vaikutukset vireyteen, uneen ja aivotoimintaan. Tekee harkitut valinnat, valitessaan digitaalisia sisältöjä, jotka edistävät hänen hyvinvointiaan.</p> <p>Osaa suunnata työskentelyään tavoitteellisesti ja kestäväällä tavalla digitaalisissa ympäristöissä, varmistaen, että työskentely tukee pitkäaikaista hyvinvointia.</p>
--	--	---

TVT:n käyttö tiedonhallinnassa sekä tutkivassa ja luovassa työskentelyssä

<p>Oppilas harjoittelee ohjatusti tiedon hakemista verkosta ja muodostaa ohjatusti yksinkertaisia hakusanoja sekä harjoittelee tiedon etsimistä ajankohtaisista asioista.</p> <p>Osaa käyttää erilaisia työvälineitä oppimistehtävien suorittamiseen.</p> <p>Saa mahdollisuuksia toteuttaa TVT:n avulla ideoitaan yksin ja yhdessä.</p> <p>Oppilas osaa tehdä havaintoja erilaisista tietolähteistä.</p> <p>Oppilas osaa tuottaa lyhyitä tekstejä haetun tiedon perusteella.</p> <p>Osaa hyödyntää teknologiaa pienten tutkimusten tekemiseen ja dokumentointiin.</p> <p>Osaa digitoida fyysisiä luovan työskentelyn tuloksia.</p>	<p><u>Edellisten taitojen lisäksi 6. luokan lopussa oppilas:</u></p> <p>Harjoittelee etsimään ja hyödyntämään eri lähteistä löytämäänsä tietoa.</p> <p>Osaa käyttää monipuolisesti erilaisia hakusanoja ja lauseita tiedonhankinnassaan ja osaa käyttää erilaisia hakuoperaattoreita. Osaa tehdä tarkennettuja hakuja.</p> <p>Tuntee lähdekritiikin perusteet.</p> <p>Tuottaa ja käyttää kirjoitettua tekstiä, kuvaa ja videokuvaa itsenäisesti ja yhteistyössä.</p> <p>Osaa muokata yhdessä työstettävää dokumenttia.</p> <p>Harjoittelee tekemään päätelmiä ja havaintoja simulaatiosta.</p> <p>Osaa esittää tietoa yksinkertaisessa taulukossa tai muussa kuviossa, kuten ajatuskartassa.</p>	<p><u>Edellisten taitojen lisäksi 9. luokan lopussa oppilas:</u></p> <p>Oppilaat ovat monipuolisesti ottaneet teknologian käyttöön tutkimustyössään. He hyödyntävät uusia innovatiivisia keinoja tiedon hankkimiseen, kuten älykkäät anturit ja esineiden internet. Lisäksi he osaavat tehdä havaintoja ja päätelmiä erilaisista simulaatioista, joka tukee heidän oppimistaan ja tutkimustyötään. Tällainen monipuolinen ja innovatiivinen tekniikan käyttö edistää oppilaiden tiedonkeruuta ja analyysiä tutkimusprosessissa.</p> <p>Oppilas tunnistaa tekoälyn kehitykseen liittyvät ilmiöt ja ymmärtää sen vaikutuksia nykypäivän yhteiskuntaan ja tulevaisuuden mahdollisuuksiin. Tiedostaa tutkimuksen merkityksen uuden tiedon luomisessa ja sen roolin innovaation ja kehityksen ajurina.</p> <p>Moniluku- ja kirjoitustaito, sekä ohjelmointikielet ovat osa</p>
--	--	---

	<p><i>Osaa suunnitella ja toteuttaa teknologiaa hyödyntävän yksinkertaisen tutkimuksen tai projektin.</i></p> <p><i>Osaa tehdä teknologiaan liittyviä ongelmanratkaisutehtäviä.</i></p> <p><i>On harjoitellut portfoliotyöskentelyä osana omaa opiskeluaan.</i></p> <p><i>On tietoinen generatiivisesta tekoälystä ja tietää perusteet sen vastuulliseen ja kriittiseen käyttöön.</i></p>	<p><i>oppilaan ajattelua ja edistävät luovuutta.</i></p> <p><i>Osaa käsitellä laajoja tietoaineistoja digitaalisessa ympäristössä sekä itsenäisesti että yhteistyössä muiden kanssa. Osaa itsenäisesti suunnitella tiedonhankintaansa verkossa ja mukauttaa hakukoneen asetuksia tarpeidensa mukaisesti. Osaa tehdä käänteisiä kuvahakuja.</i></p> <p><i>Osaa arvioida tiedon luotettavuutta ja pystyy perustelemaan arvioinnit.</i></p> <p><i>Osaa arvioida oman oppimisensa ja työskentelynsä edistymistä digitaalisessa palvelussa olevan ominaisuuden avulla.</i></p> <p><i>Tuntee lähdekritiikin perusteet ja osaa arvioida, vertailla, valikoida ja hyödyntää eri lähteistä hankittua tietoa. Kykenee hankkimaan, käsittelemään ja esittämään tutkimukseen perustuvaa tietoa, mikä edistää hänen kykyään tehdä perusteltuja päätöksiä ja jakaa tietoa muille.</i></p> <p><i>Oppii arvioimaan omaa ja muiden - myös erilaisten hakupalveluiden ja tietokantojen - tapaa toimia ja tuottaa tietoa.</i></p> <p><i>Osaa itsenäisesti käyttää muistiinpanoja opiskelunsa tukena ja valita tarkoitukseen sopivan sovelluksen ja työtavan</i></p> <p><i>Työskentelee kasvattaakseen tietotaitojaan ja osaa valita itselleen mielenkiintoisen ja rajatun tutkimusaiheen, jota hän tutkii huolellisesti. Kykenee tuomaan esiin omia ajatuksiaan, osaamistaan ja kiinnostuksenkohteitaan digitaalisten työkalujen avulla.</i></p>
--	---	---

TVT:n käyttö vuorovaikutuksessa ja verkostoitumisessa

<p><i>Ymmärtää, mikä on sähköposti ja harjoittelee sähköpostin lähettämistä ja vastaanottamista.</i></p> <p><i>Osaa kertoa kokemuksistaan digitaalisissa palveluissa.</i></p>	<p><u><i>Edellisten taitojen lisäksi 6. luokan lopussa oppilas:</i></u></p> <p><i>Osallistuu aktiivisesti työskentelyyn, keskusteluun ja vaikuttamiseen erilaisissa</i></p>	<p><u><i>Edellisten taitojen lisäksi 9. luokan lopussa oppilas:</i></u></p> <p><i>Osallistuu aktiivisesti ja rakentavalla tavalla koulun käyttämien yhteisölisten</i></p>
---	---	---

<p><i>Kunnioittaa ja huomioi muita toimiessaan digitaalisissa palveluissa. Harjoittelee hyvää vuorovaikutusta viestiessään ja toimii kiusaamista ehkäisevästi.</i></p> <p><i>Osaa vuorovaikutuksellisten digitaalisten palveluiden käytön ikäänsä nähden tarkoituksenmukaisesti.</i></p>	<p><i>yhteisöllisissä verkkoympäristöissä.</i></p> <p><i>Ymmärtää mahdollisuuksiaan vaikuttaa digitaalisissa palveluissa. Osaa ottaa vastuuta omasta viestinnästään.</i></p> <p><i>Osaa ottaa vastuuta yhteisöllisestä työskentelystä</i></p> <p><i>Osaa lähettää sähköpostin ja vastata siihen hyvien tapojen mukaisesti, tilanteeseen sopivalla tavalla.</i></p> <p><i>Osaa hyödyntää digitaalisten palveluita vuorovaikuttamiseen.</i></p>	<p><i>digitaalisten palveluiden toimintaan.</i></p> <p><i>Hyödyntää monipuolisesti vuorovaikutteisia digitaalisia palveluja oppimisessaan. Ymmärtää vuorovaikutuksen keskeisen merkityksen digitaalisissa ympäristöissä tapahtuvassa oppimisessa.</i></p> <p><i>Harjoittelee tarkoituksenmukaista viestintää eri toimijoiden kanssa. Ymmärtää viestinnän erilaisia lähtökohtia ja tavoitteita. Käyttää sähköpostia ja muita viestinnän välineitä tilanteen edellyttämällä tavalla.</i></p> <p><i>Ymmärtää sosiaalisen median toimintaperiaatteet ja osaa osallistua ajankohtaisiin keskusteluihin digitaalisissa palveluissa.</i></p> <p><i>Kunnioittaa ja arvostaa moninaisuutta digitaalisissa ympäristöissä, edistäen positiivista ja kunnioittavaa vuorovaikutusta muiden käyttäjien kanssa.</i></p> <p><i>Osaa viestiä kuvan ja videon avulla. Ymmärtää kuvallisen viestinnän erilaisia käyttötapoja ja osaa suunnitella oman viestintänsä.</i></p> <p><i>Oppilaalle tarjotaan koulutyössä tilaisuuksia käyttää tieto- ja viestintäteknikkaa itsearvioinnin työkaluna ja oman oppimisprosessin ohjaamiseen apuna.</i></p>
--	---	--